

16. Вычисления и преобразования

Блок 1. ФИПИ (www.fipi.ru)

1) Действия со степенями

Задание 1. Найдите значение выражения.

1) $\frac{14^9}{2^7 \cdot 7^8}$;	6) $\frac{3^7 \cdot 4^6}{12^6}$;	11) $\frac{8^5}{2^8} : 4^2$;	16) $\frac{4^3}{2^5}$;	21) $(0,1)^2 \cdot 10^3 \cdot 2^2$;
2) $\frac{12^8}{3^7 \cdot 4^6}$;	7) $\frac{2^{11} \cdot 6^{10}}{12^9}$;	12) $\frac{9^8}{3^9} : 27^2$;	17) $\frac{3^{10}}{27^3}$;	22) $(0,1)^3 \cdot 10^4 \cdot 2^3$;
3) $\frac{21^6}{3^4 \cdot 7^5}$;	8) $\frac{3^4 \cdot 5^5}{15^4}$;	13) $\frac{2^{12}}{4^2} : 8^2$;	18) $\frac{8^{13}}{64^6}$;	23) $(0,1)^2 \cdot 10^4 \cdot 3^2$;
4) $\frac{6^{12}}{2^9 \cdot 3^{11}}$;	9) $\frac{5^{14} \cdot 2^{16}}{10^{13}}$;	14) $\frac{27^4}{3^6} : 9^2$;	19) $\frac{25^4}{5^6}$;	24) $(0,1)^4 \cdot 10^3 \cdot 3^3$;
5) $\frac{15^7}{3^5 \cdot 5^6}$;	10) $\frac{8^{10} \cdot 3^{11}}{24^9}$;	15) $\frac{8^2}{2^2} : 2^4$;	20) $\frac{4^8}{2^{12}}$;	25) $(0,1)^3 \cdot 10^2 \cdot 4^2$.

Задание 2. Найдите значение выражения.

1) $2 \cdot 3^3 + 4 \cdot 3^2$;	7) $4 \cdot 10^3 + 5 \cdot 10^2 + 6 \cdot 10^1$;	13) $4,6 \cdot 10^3 + 2,4 \cdot 10^2$;
2) $4 \cdot 2^4 + 3 \cdot 2^3$;	8) $7 \cdot 10^3 + 9 \cdot 10^2 + 8 \cdot 10^1$;	14) $9,4 \cdot 10^2 + 5,4 \cdot 10^3$;
3) $2 \cdot 5^3 + 3 \cdot 5^2$;	9) $9 \cdot 10^3 + 5 \cdot 10^2 + 3 \cdot 10^1$;	15) $7,8 \cdot 10^3 + 2,1 \cdot 10^2$;
4) $2 \cdot 8^2 + 3 \cdot 8^2$;	10) $4 \cdot 10^3 + 7 \cdot 10^2 + 8 \cdot 10^1$;	16) $4,6 \cdot 10^2 + 3,8 \cdot 10^3$;
5) $4 \cdot 2^4 + 3 \cdot 2^4$;	11) $2 \cdot 10^3 + 7 \cdot 10^2 + 3 \cdot 10^1$;	17) $8,3 \cdot 10^3 + 8,2 \cdot 10^2$;
6) $2 \cdot 7^3 + 6 \cdot 7^2$;	12) $3 \cdot 10^3 + 9 \cdot 10^2 + 2 \cdot 10^1$;	18) $9,5 \cdot 10^2 + 6,7 \cdot 10^3$.

Задание 3. Найдите значение выражения.

1) $39 \cdot 10 - 1,5 \cdot 10^2$;	6) $6 \cdot (-1)^6 + 2 \cdot (-1)^3$;	11) $(-10)^4 + (-10)^3 + (-10)^0$;
2) $38 \cdot 10 - 1,3 \cdot 10^2$;	7) $3 \cdot (-1)^4 + 5 \cdot (-1)^6$;	12) $(-10)^4 + (-10)^2 + (-10)^1$;
3) $45 \cdot 10 - 1,2 \cdot 10^2$;	8) $2 \cdot (-1)^3 + 5 \cdot (-1)^4$;	13) $(-10)^5 + (-10)^1 + (-10)^0$;
4) $57 \cdot 10 - 2,2 \cdot 10^2$;	9) $4 \cdot (-1)^5 + 7 \cdot (-1)^7$;	14) $(-10)^5 + (-10)^4 + (-10)^1$;
5) $49 \cdot 10 - 2,1 \cdot 10^2$;	10) $5 \cdot (-1)^8 + 6 \cdot (-1)^3$;	15) $(-10)^4 + (-10)^3 + (-10)^1$.

Задание 4. Найдите значение выражения.

1) $\frac{7^9}{7^{10} \cdot 7^{-3}}$;	4) $\frac{5^5}{5^4 \cdot 5^{-1}}$;	7) $\frac{3^{-5} \cdot 3^9}{3^2}$;	10) $\frac{2^{-8} \cdot 2^9}{2^{-2}}$;
2) $\frac{4^3}{4^5 \cdot 4^{-4}}$;	5) $\frac{2^5}{2^3 \cdot 2^{-1}}$;	8) $\frac{7^{-3} \cdot 7^9}{7^4}$;	11) $\frac{5^{-6} \cdot 5^3}{5^{-5}}$;
3) $\frac{6^5}{6^6 \cdot 6^{-3}}$;	6) $\frac{12^4}{12^5 \cdot 12^{-2}}$;	9) $\frac{6^{-3} \cdot 6^7}{6^2}$;	12) $\frac{4^{-7} \cdot 4^5}{4^{-4}}$.

Задание 5. Найдите значение выражения.

1) $\frac{(9^{-3})^2}{9^{-8}}$;	6) $\frac{6^{-4}}{(6^3)^{-2}}$;	11) $7^3 \cdot \frac{7^{-4}}{7^{-1}}$;	16) $6^{-4} \cdot \frac{6^3}{6^{-2}}$;
2) $\frac{(2^{-4})^2}{2^{-12}}$;	7) $\frac{4^{-10}}{(4^4)^{-3}}$;	12) $2^6 \cdot \frac{2^{-2}}{2^2}$;	17) $4^{-2} \cdot \frac{4^3}{4^{-1}}$;
3) $\frac{(5^{-4})^2}{5^{-10}}$;	8) $\frac{7^{-4}}{(7^2)^{-3}}$;	13) $6^{-3} \cdot \frac{6^8}{6^4}$;	18) $3^{-4} \cdot \frac{3^3}{3^{-3}}$;
4) $\frac{(3^{-3})^2}{3^{-9}}$;	9) $\frac{3^{-13}}{(3^5)^{-3}}$;	14) $5^{-2} \cdot \frac{5^7}{5^3}$;	19) $7^{-3} \cdot \frac{7^4}{7^{-1}}$;
5) $\frac{(4^{-4})^2}{4^{-11}}$;	10) $\frac{8^{-10}}{(8^{-6})^2}$;	15) $3^{-2} \cdot \frac{3^6}{3^2}$;	20) $4^{-3} \cdot \frac{4^2}{4^{-4}}$.

Задание 6. Найдите значение выражения.

1) $\frac{(0,1)^3}{10^{-2}} \cdot 10^2$;	3) $\frac{(0,1)^2}{10^{-3}} \cdot 10^2$;	5) $\frac{(0,1)^2}{10^{-1}} \cdot 10^3$;
2) $\frac{(0,01)^2}{10^{-1}} \cdot 10^3$;	4) $\frac{(0,01)^2}{10^{-2}} \cdot 10^4$;	6) $\frac{(0,01)^2}{10^{-3}} \cdot 10^2$.

Задание 7. Найдите значение выражения.

1) $4 \cdot 10^{-3} + 8 \cdot 10^{-2} + 7 \cdot 10^{-1}$;	6) $6,6 \cdot 10^{-1} + 8,6 \cdot 10^{-2}$;
2) $4 \cdot 10^{-3} + 5 \cdot 10^{-1} + 8 \cdot 10^{-2}$;	7) $7,6 \cdot 10^{-2} + 5,4 \cdot 10^{-1}$;
3) $2 \cdot 10^{-2} + 9 \cdot 10^{-1} + 6 \cdot 10^{-3}$;	8) $5,7 \cdot 10^{-1} + 6,3 \cdot 10^{-2}$;
4) $7 \cdot 10^{-1} + 1 \cdot 10^{-3} + 5 \cdot 10^{-2}$;	9) $9,1 \cdot 10^{-2} + 4,8 \cdot 10^{-1}$.
5) $2 \cdot 10^{-2} + 3 \cdot 10^{-3} + 4 \cdot 10^{-1}$;	10) $8,3 \cdot 10^{-1} + 7,1 \cdot 10^{-2}$.

Задание 8. Найдите значение выражения.

1) $\frac{2,7 \cdot 10^2}{9 \cdot 10^{-2}}$;	3) $\frac{1,2 \cdot 10^3}{6 \cdot 10^{-1}}$;	5) $\frac{0,9 \cdot 10^2}{3 \cdot 10^{-1}}$;	7) $\frac{1,6 \cdot 10^2}{8 \cdot 10^{-1}}$;
2) $\frac{1,6 \cdot 10^2}{4 \cdot 10^{-2}}$;	4) $\frac{4,5 \cdot 10^3}{9 \cdot 10^{-1}}$;	6) $\frac{2,1 \cdot 10^2}{7 \cdot 10^{-1}}$;	8) $\frac{3,5 \cdot 10}{5 \cdot 10^{-2}}$.

Задание 9. Найдите значение выражения.

1) $(0,01)^2 \cdot 10^4 : 3^{-2}$;	6) $(2 \cdot 10^3) \cdot (3,1 \cdot 10^{-4})$;	11) $(2,8 \cdot 10^3) : (1,4 \cdot 10^{-1})$;
2) $(0,01)^2 \cdot 10^5 : 4^{-2}$;	7) $(3 \cdot 10^2) \cdot (1,8 \cdot 10^{-3})$;	12) $(5,2 \cdot 10^2) : (1,3 \cdot 10^{-2})$;
3) $(0,1)^2 \cdot 10^4 : 2^{-3}$;	8) $(6 \cdot 10^{-1}) \cdot (1,5 \cdot 10^4)$;	13) $(7,5 \cdot 10^2) : (1,5 \cdot 10^{-2})$;
4) $(0,1)^5 \cdot 10^3 : 7^{-2}$;	9) $(5 \cdot 10^5) \cdot (1,7 \cdot 10^{-3})$;	14) $(5,7 \cdot 10^3) : (1,9 \cdot 10^{-2})$;
5) $(0,1)^4 \cdot 10^3 : 5^{-2}$;	10) $(4 \cdot 10^{-6}) \cdot (1,4 \cdot 10^5)$;	15) $(7,2 \cdot 10^2) : (1,2 \cdot 10^{-3})$.

II) Преобразование иррациональных выражений

Задание 10. Найдите значение выражения.

1) $\sqrt{63} \cdot \sqrt{7}$;	6) $\sqrt{1,6} \cdot \sqrt{40}$;	11) $\frac{\sqrt{180}}{\sqrt{5}}$;
2) $\sqrt{75} \cdot \sqrt{3}$;	7) $\sqrt{10} \cdot \sqrt{4,9}$;	12) $\frac{\sqrt{162}}{\sqrt{2}}$;
3) $\sqrt{44} \cdot \sqrt{11}$;	8) $\sqrt{20} \cdot \sqrt{1,8}$;	13) $\frac{\sqrt{175}}{\sqrt{7}}$;
4) $\sqrt{24} \cdot \sqrt{6}$;	9) $\sqrt{1,4} \cdot \sqrt{35}$;	14) $\frac{\sqrt{128}}{\sqrt{2}}$;
5) $\sqrt{28} \cdot \sqrt{7}$;	10) $\sqrt{1,2} \cdot \sqrt{30}$;	15) $\frac{\sqrt{392}}{\sqrt{8}}$.

Задание 11. Найдите значение выражения.

1) $\frac{7\sqrt{50}}{\sqrt{2}}$;	3) $\frac{4\sqrt{48}}{\sqrt{3}}$;	5) $\frac{\sqrt{252}}{2\sqrt{7}}$;	7) $\frac{\sqrt{275}}{10\sqrt{11}}$;
2) $\frac{8\sqrt{80}}{\sqrt{5}}$;	4) $\frac{6\sqrt{112}}{\sqrt{7}}$;	6) $\frac{\sqrt{288}}{3\sqrt{8}}$;	8) $\frac{\sqrt{245}}{14\sqrt{5}}$.

Задание 12. Найдите значение выражения.

1) $\frac{(6\sqrt{2})^2}{24}$;	3) $\frac{(4\sqrt{5})^2}{20}$;	5) $\frac{39}{(2\sqrt{13})^2}$;	7) $\frac{36}{(2\sqrt{6})^2}$;
2) $\frac{(8\sqrt{3})^2}{48}$;	4) $\frac{(8\sqrt{2})^2}{16}$;	6) $\frac{18}{(3\sqrt{5})^2}$;	8) $\frac{64}{(4\sqrt{5})^2}$.

Задание 13. Найдите значение выражения.

1) $\sqrt{5^2 \cdot 3^2}$;	4) $\sqrt{4^2 \cdot 3^4}$;	7) $\frac{4}{5}\sqrt{5} \cdot \sqrt{45}$;	10) $\frac{9}{4}\sqrt{98} \cdot \sqrt{8}$;
2) $\sqrt{2^6 \cdot 7^2}$;	5) $\sqrt{6^2 \cdot 5^4}$;	8) $\frac{5}{3}\sqrt{75} \cdot \sqrt{3}$;	11) $\frac{4}{3}\sqrt{6} \cdot \sqrt{54}$;
3) $\sqrt{5^4 \cdot 7^2}$;	6) $\sqrt{2^2 \cdot 3^8}$;	9) $\frac{2}{7}\sqrt{7} \cdot \sqrt{63}$;	12) $\frac{7}{4}\sqrt{24} \cdot \sqrt{6}$.

Задание 14. Найдите значение выражения.

1) $(\sqrt{12} - \sqrt{3}) \cdot \sqrt{3}$;	6) $(\sqrt{11} - \sqrt{3}) \cdot (\sqrt{11} + \sqrt{3})$;	11) $(\sqrt{22} - 1) \cdot (\sqrt{22} + 1)$;
2) $(\sqrt{63} - \sqrt{7}) \cdot \sqrt{7}$;	7) $(\sqrt{13} - \sqrt{2}) \cdot (\sqrt{13} + \sqrt{2})$;	12) $(\sqrt{18} - 3) \cdot (\sqrt{18} + 3)$;
3) $(\sqrt{18} - \sqrt{2}) \cdot \sqrt{2}$;	8) $(\sqrt{15} - \sqrt{5}) \cdot (\sqrt{15} + \sqrt{5})$;	13) $(\sqrt{13} - 1) \cdot (\sqrt{13} + 1)$;
4) $(\sqrt{24} - \sqrt{6}) \cdot \sqrt{6}$;	9) $(\sqrt{17} - \sqrt{6}) \cdot (\sqrt{17} + \sqrt{6})$;	14) $(\sqrt{17} - 3) \cdot (\sqrt{17} + 3)$;
5) $(\sqrt{45} - \sqrt{5}) \cdot \sqrt{5}$;	10) $(\sqrt{23} - \sqrt{7}) \cdot (\sqrt{23} + \sqrt{7})$;	15) $(\sqrt{19} - 2) \cdot (\sqrt{19} + 2)$.

Задание 15. Найдите значение выражения.

1) $(2\sqrt{5} + \sqrt{14}) \cdot (2\sqrt{5} - \sqrt{14})$;	3) $(4\sqrt{2} + \sqrt{17}) \cdot (4\sqrt{2} - \sqrt{17})$;	5) $(3\sqrt{3} - \sqrt{2}) \cdot (3\sqrt{3} + \sqrt{2})$;
2) $(3\sqrt{2} + \sqrt{5}) \cdot (3\sqrt{2} - \sqrt{5})$;	4) $(2\sqrt{5} - \sqrt{11}) \cdot (2\sqrt{5} + \sqrt{11})$;	6) $(4\sqrt{3} - \sqrt{7}) \cdot (4\sqrt{3} + \sqrt{7})$.

III) Преобразование логарифмических выражений

Задание 16. Найдите значение выражения.

1) $\log_3 1,8 + \log_3 5$;	3) $\log_6 0,8 + \log_6 45$;	5) $\log_7 1,4 + \log_7 35$;
2) $\log_5 2,5 + \log_5 50$;	4) $\log_2 6,4 + \log_2 5$;	6) $\log_3 0,9 + \log_3 30$.

Задание 17. Найдите значение выражения.

1) $\log_2 224 - \log_2 7$;	3) $\log_4 512 - \log_4 2$;	5) $\log_5 375 - \log_5 3$;
2) $\log_6 432 - \log_6 12$;	4) $\log_3 351 - \log_3 13$;	6) $\log_7 245 - \log_7 5$.

Задание 18. Найдите значение выражения.

1) $\log_2(\log_3 81)$;	4) $\log_2(\log_5 25)$;	7) $\frac{\log_5(11^{15})}{3\log_5 11}$;	10) $\frac{\log_3(5^2)}{2\log_3 5}$;
2) $\log_2(\log_7 49)$;	5) $\log_3(\log_2 512)$;	8) $\frac{\log_9(13^{16})}{4\log_9 13}$;	11) $\frac{\log_5(9^{10})}{5\log_5 9}$;
3) $\log_3(\log_3 27)$;	6) $\log_2(\log_4 256)$;	9) $\frac{\log_7(11^6)}{3\log_7 11}$;	12) $\frac{\log_2(7^{18})}{6\log_2 7}$.

Задание 19. Найдите значение выражения.

1) $\log_{\sqrt{4}} 8$;	7) $\log_{\sqrt{3}} 3^4$;	13) $3^{2\log_3 7}$;	19) $7^{1+\log_7 3}$;
2) $\log_{\sqrt{25}} 125$;	8) $\log_{\sqrt{6}} 6^5$;	14) $6^{3\log_6 2}$;	20) $5^{1+\log_5 2}$;
3) $\log_{\sqrt{9}} 243$;	9) $\log_{\sqrt{11}} 11^2$;	15) $2^{5\log_2 3}$;	21) $3^{1+\log_3 2}$;
4) $\log_{\sqrt{3}} 9$;	10) $\log_{\sqrt{7}} 7^4$;	16) $5^{2\log_5 4}$;	22) $6^{1+\log_6 5}$;
5) $\log_{\sqrt{6}} 36$;	11) $\log_{\sqrt{2}} 2^5$;	17) $7^{2\log_7 6}$;	23) $11^{1+\log_{11} 4}$;
6) $\log_{\sqrt{13}} 13$;	12) $\log_{\sqrt{5}} 5^3$;	18) $2^{3\log_2 5}$;	24) $2^{1+\log_2 13}$.

IV) Преобразование тригонометрических выражений

Задание 20.

1) Найдите $\sin \alpha$,
если $\cos \alpha = \frac{\sqrt{21}}{5}$, $270^\circ < \alpha < 360^\circ$;	3) Найдите $\sin \alpha$,
если $\cos \alpha = -\frac{2\sqrt{6}}{5}$, $180^\circ < \alpha < 270^\circ$;
2) Найдите $\sin \alpha$,
если $\cos \alpha = -\frac{\sqrt{15}}{4}$, $90^\circ < \alpha < 180^\circ$;	4) Найдите $\sin \alpha$,
если $\cos \alpha = \frac{\sqrt{91}}{10}$, $0^\circ < \alpha < 90^\circ$.

Задание 21.

1) Найдите $\cos \alpha$,
если $\sin \alpha = -\frac{\sqrt{7}}{4}$, $270^\circ < \alpha < 360^\circ$;

2) Найдите $\cos \alpha$,
если $\sin \alpha = \frac{\sqrt{19}}{10}$, $0^\circ < \alpha < 90^\circ$;

3) Найдите $\cos \alpha$,
если $\sin \alpha = \frac{3\sqrt{11}}{10}$, $90^\circ < \alpha < 180^\circ$;

4) Найдите $\cos \alpha$,
если $\sin \alpha = -\frac{\sqrt{91}}{10}$, $180^\circ < \alpha < 270^\circ$.

Задание 22. Найдите значение выражения

1) $15\sin 450^\circ$;

7) $57\sqrt{2}\cos 45^\circ$;

13) $\operatorname{tg} 78^\circ \operatorname{ctg} 78^\circ$;

2) $33\cos 540^\circ$;

8) $54\sqrt{2}\sin 225^\circ$;

14) $\operatorname{tg} 33^\circ \operatorname{ctg} 33^\circ$;

3) $22\sin 390^\circ$;

9) $49\sqrt{2}\cos 405^\circ$;

15) $\operatorname{tg} 54^\circ \operatorname{ctg} 54^\circ$;

4) $26\cos 420^\circ$;

10) $20\sqrt{3}\sin 480^\circ$;

16) $\operatorname{tg} 129^\circ \operatorname{ctg} 129^\circ$;

5) $29\sin 630^\circ$;

11) $20\sqrt{3}\cos 390^\circ$;

17) $\operatorname{tg} 146^\circ \operatorname{ctg} 146^\circ$;

6) $37\cos 720^\circ$;

12) $30\sqrt{3}\sin 300^\circ$;

18) $\operatorname{tg} 133^\circ \operatorname{ctg} 133^\circ$.